

Sunnmørsposten

Sunnmørsposten er ei partipolitisk uavhengig, sosialliberal avis, som baserer sin redaksjonelle virksomhet på prinsippene i Redaktørplakaten og regler i Vær Varsomplakaten. Vi forbeholder oss retten til å arkivere og utgi i elektronisk form alt som er publisert i Sunnmørsposten. Dersom ikke annet er avtalt, gjelder dette også innsendt materiale. All utgivelse skjer i henhold til

Sunnmørspostens publiseringsvilkår, og innsendt stoff honoreres som hovedregel bare når det er avtalt. Dersom noen føler seg rammet av urettmessig omtale i avisa, oppfordres de til å ta kontakt med redaksjonen. Det er også anledning til å reise klage for brudd på god presseskikk til Pressens Faglige Utvalg, Prinsens gt. 1, pb. 46 Sentrum, 0101 Oslo. Tlf. 22 41 56 80, fax 22 41 19 80.

LENGDE

Maksimal lengde på kronikker under vignetten Synspunkt er 6000 tegn inkl. mellomrom. Vi trenger også bilde av forfatteren, og tar gjerne imot forslag til illustrasjon. Kronikker kan sendes til innlegg@smp.no

KORT SAGT

Under denne vignetten trykker vi korte innlegg på under 800 tegn inklusive mellomrom. Disse kan regne med å komme raskere på trykk.

SKRIV KORT!

Maksimal lengde på ytringer er 2500 tegn inkl. mellomrom. Vi forbeholder oss retten til å korte ned. Ubrukte innlegg returneres bare på anmodning. Skriv under med fullt navn.

Næringslivet tar miljøansvar!

Jan Ivar Maråk
Utredningsleder
i Fiskebåtrederernes Forbund

INNSIKT

Klimagasser. Stoltenberg III-regjeringen har en ambisiøs målsetting i miljøpolitikken, ikke minst når det gjelder CO₂-utslipp. Så langt har det imidlertid vært mer krasjlandinger enn månelandinger for Regjeringen. På et område har imidlertid Regjeringen oppnådd gode resultater, og det er reduksjonen i utslipp av nitrogenoksider (NO_x). Mens Norge for bare noen få år siden var milevis unna å innfri kravene i Gøteborgprotokollens forpliktelser for 2010, er vi nå sannsynligvis i mål.

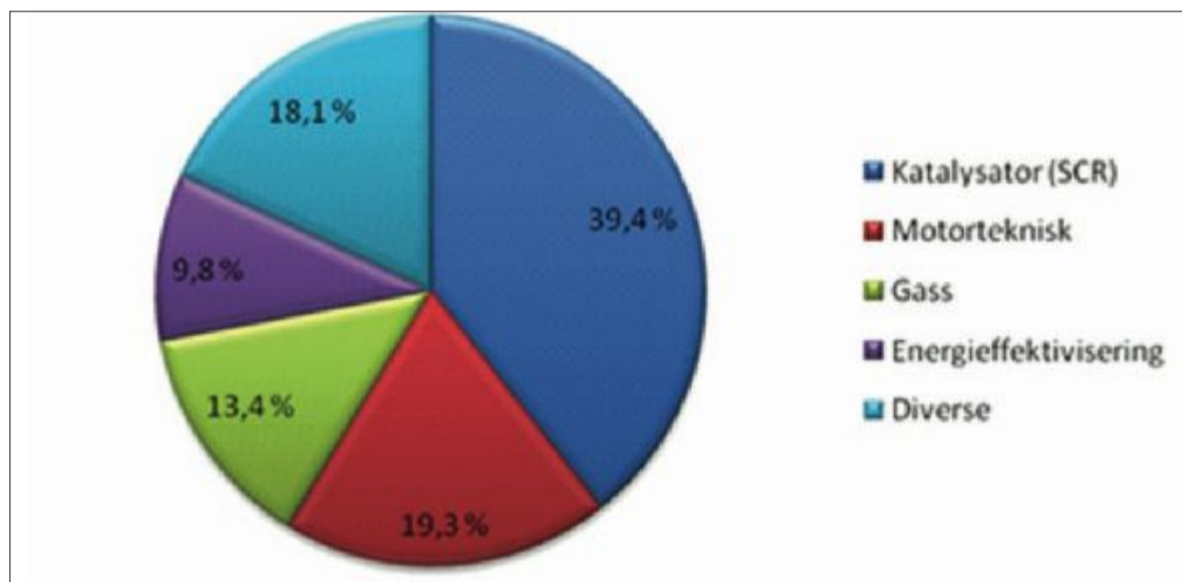
Gulrot. Årsaken til suksessen er i første rekke miljøavtalen om reduksjon av NO_x-utslippene som Staten inngikk med 14 næringsorganisasjoner i 2008. Miljøavtalen ga næringslivet anledning til å betale en redusert NO_x-avgift til et fond som et alternativ til en tyngende NO_x-avgift til statskassen. For fiskeflåten ble NO_x-avgiften dermed redusert fra kr 15,- per kg NO_x-utslipp i 2007 til kr 4,- per kg utslipp i 2008. NO_x-fondet er styrt av næringslivet selv, og har siden 2008 bevilget rundt 1,8 milliarder kroner til vel 500 miljøtiltak med en samlet forventet reduksjon på over 20.000 tonn NO_x. I tillegg har mange av tiltakene også gitt betydelige reduksjoner i utslippene av CO₂.

Måtte «tvinges». Paradoksalt nok måtte Stoltenberg II-regjeringen nesten «tvinges» til å være med på denne fondsløsningen. Regjering-

Den norske havfiskeflåten skal være verdens mest miljøvennlige fiskeflåte

ens utgangspunkt var å øke NO_x-avgiften til gunst for statskassen, og gjennom avgiften presse aktørene til å gjennomføre NO_x-reducerende tiltak. Dette ville medført betydelige utfordringer for de deler av næringslivet som ikke hadde mulighet til å gjennomføre tiltak «over natten». Til Regjeringens forsvar skal det likevel tillegges at tidligere regjeringer hadde sovet i timen når det gjaldt de internasjonale forpliktelsene Norge hadde påtatt seg for å redusere utslippene av NO_x, slik at både Regjeringen og næringslivet sto overfor et vanskelig dilemma.

Ny miljøavtale. Når næringslivsorganisasjonene tirsdag 14. desember 2010 undertegnet en ny miljøavtale

ILLUSTRASJON: NO_x-REDUKSJON FORDELTE PÅ TILTAK

med Regjeringen om en ytterligere reduksjon i utslippene av NO_x på 16.000 tonn, skjedde det med Regjeringens velsigning. «Dette er en idealløsning, der myndigheter og næringslivet går sammen», sa miljøvernminister Erik Solheim da den nye avtalen ble signert. «Før avtalen fikk vi ikke til noen reduksjoner i utslippene, mens vi nå kan nå våre internasjonale NO_x-forpliktelser», sa Solheim.

Fremtidsrettet. Og den alltid tilstedeværende næringsministeren var ikke snauere. «Dette er en historisk undertegning. En genial kombinasjon av miljøtiltak og næringsutvikling», sa næringsminister Trond Giske, og beskrev avtalen som modig og fremtidsrettet. «Vi kommer ingen veg med klima- og miljøutfordringene uten at næringslivet blir en medspiller – med sin nytenkning, sitt pågangsmot og sine nye løsninger», sa Giske. Begge statsrådene åpnet samtidig for å overføre lærdommer fra Miljøavtalen til andre miljøutfordringer som CO₂.

Sentral rolle. Fiskebåtrederernes Forbund har hatt en sentral rolle i arbeidet med NO_x-avtalene, og har sammen med NHO, Norges Rederiforbund og Oljeindustriens Landsforening deltatt i forhandlingsutvalget ved begge anledninger. Forbundet har også aktivt oppfordret fiskebåtrederier til å benytte seg av mulighetene som ligger i avtalen, og fiskeflåten spilte en avgjørende rolle for å oppfylle reduksjonskravene de første årene avtalen var operativ. Fiskebåtrederernes Forbund ser samtidig avtalen som et viktig bidrag i forbundets visjon om at den norske havfiskeflåten skal være verdens mest miljøvennlige fiskeflåte.

NO_x-fondet har som nevnt aller-

ede bevilget rundt 1,8 milliarder kroner til NO_x-reducerende tiltak. Figuren i illustrasjonen viser fordelingen på ulike typer tiltak som NO_x-fondet har finansiert. Det fremgår av tabellen at såkalte katalysatorløsninger med bruk av urea (SCR) står for hele 39,4% av tiltakene, mens energieffektivisering står for 9,8%, gass for 13,4% og motortekniske ombygginger (MTO) for 19,3%.

Milliardbeløp. Med den nye avtalen har NO_x-fondet med samme avgifter inntil 4 milliarder kroner til disposisjon til NO_x-reducerende tiltak i perioden 2011 – 2017. Det skal legges større vekt på varige og langsiktige tiltak, og dette innebærer mindre bruk av SCR og mer satsing på gass, energieffektivisering og motortekniske ombygginger. Støtte til teknologiutvikling inngår også som en viktig del av den nye avtalen. Styret i NO_x-fondet har derfor vedtatt å legge om støttesatsene for å stimulere til en slik utvikling.

Energieffektivisering. Fiskebåtrederernes Forbund håper at den nye NO_x-avtalen kan bli en enda sterkere motivator til energieffektivisering i fiskeflåten, og til satsing på gassdrift. Så langt har merkostnadene med å benytte gass i fiskeflåten vært altfor høye til at det har vært mulig å realisere dette. Med den nye NO_x-avtalen på plass arbeider flere rederier nå med planer om å satse på gassdrift, og det er kanskje bare et tidsspørsmål før det første prosjektet ser dagens lys. Dette vil kunne representere et kvantesprang i arbeidet med å redusere utslippene av både NO_x og CO₂ i fiskeflåten, og det kan gi nye spennende oppdrag til den maritime industrien.

Svakhet. En svakhet med miljøavta-

lene om NO_x, eller mer presist de internasjonale reglene for innrapportering av NO_x-utslipp, er at det utelukkende settes fokus på hvor mange tonn NO_x som blir redusert, og ikke hvor reduksjonene skjer. Forurensning knyttet til utslipp av nitrogenoksider er som regel et lokalt fenomen, og vi er godt kjent med de store problemene de største byene har hatt med for store konsentrasjoner av nitrogenoksider de siste kalde vintrene.

Paradoks. I en slik sammenheng er det et paradoks at en fiskebåt som ligger langt ute i Norskehavet er pålagt NO_x-avgift, mens for eksempel Kiel-ferjene som går inn og ut av Oslofjorden er fritatt slik avgift. Skal det internasjonale arbeidet med å redusere skadelige miljøutslipp beholde sin troverdighet i fremtiden, må forurensningseffekten tillegges større vekt når utslippskilder skal avgiftslegges, og tiltakene for å redusere utslippene må konsentreres til områder der forurensningen utgjør et problem. Fiskebåtrederernes Forbund har på denne bakgrunn tatt initiativ til en gjennomgang av regelverket for avgiftsplikten for NO_x-utslipp.

Viktig erfaring. Den viktigste erfaringen fra NO_x-fondsløsningen er suksessen et samarbeid mellom Staten og næringslivet har gitt for miljøet. I stedet for å legge næringslivet tyngende miljøavgifter som i mange tilfeller svekker bedriftenes muligheter til å investere i miljøteknologi, vil en fondsløsning gi langt større og raskere miljøgevinst, i tillegg til at den effektivt bidrar til teknologiutvikling. Nyttårsønsket må derfor være at miljøavgifter i fremtiden i større grad kanaliseres direkte til tiltak for å bedre miljøet, og ikke til statskassen.